

Ústav světových dějin

Posudek vedoucího bakalářské práce

Jan KŘIKLÁN, Velká Británie na cestě k Roku Afriky: Příspěvek k dějinám globální studené války se zaměřením na proměnu Britského impéria v letech 1957–1960, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Ústav světových dějin, Praha 2017, 59 stran rkp. + přílohy.

K dekolonizaci britského impéria byla napsána celá řada knih a odborných studií a je logické, že k tomuto tématu existují i nejrůznější metodologické školy. První skupina hledá příčiny rozpadu impérií v samotných koloniích a zdůrazňuje, že to byly právě domácí síly, respektive osvobozenecský boj podrobených národů. Druhá skupina hledá spíše mezinárodněpolitické souvislosti. Především jde o oslabení tradičních koloniálních mocností po druhé světové válce a vznik studené války. Třetí skupina hledá příčiny dekolonizace v domácí politice jednotlivých států. V současnosti se často ale hovoří o tom, že v dekolonizaci sehrály důležitou roli všechny tři jmenované aspekty. Autor, jak je patrné i z úvodu práce, se kloní spíše ke druhé teorii a velký důraz klade na vznik studené války. Já bych naopak kladl mnohem větší důraz na vývoj během druhé světové války. Na první pohled (a britští politici na to kladli velký důraz) vypadala britská říše silná, ale již tehdy byly existovaly různé proudy, které tento svazek oslabovaly.

Většina prací k dekolonizaci analyzuje dění v jednotlivých zemích. To však nebylo cílem této práce, tím byla analýza britské politiky vůči koloniím na konci padesátých let 20. století. Struktura práce je logická, první kapitola je uvedením do tématu, kde se autor věnuje koloniální problematice po roce 1945. Zde by stálo ještě za uvážení to, co jsem zmínil na začátku svého posudku, tedy zařazení několikastránkové analýzy dopadů druhé světové války (oslabení nebo posílení impéria?). Ve druhé kapitole se Křiklán věnuje Suezské krizi, která sehrála důležitou roli pro druhou fázi dekolonizace. Třetí kapitola je vlastním jádrem práce, zde se autor věnuje „konci“ impéria za vlády Harolda Macmillana.

Jan Křiklán pracoval s poměrně reprezentativním vzorkem odborné literatury k tomuto tématu. Samozřejmě by bylo možné vycházet z dalších zdrojů, kterých existuje k tomuto tématu

Ústav světových dějin

opravdu velké množství. Co se týče pramenné základny, autor vycházel především z edic dokumentů, jež editoval Ronald Hyam (*The Labour Government and the End of Empire 1945–1951* a *The Conservative Government and the End of Empire 1957–1964*). To je pro bakalářskou práci tohoto zaměření dostačující.

Největší problém ovšem vidím v gramatické a stylistické stránce. V práci zůstala ještě řada překlepů, autor má zjevné problémy s psaním velkých písmen (i když jsem jej na to během našich četných sezení upozorňoval). Pokud Křiklán shrnuje nějakou problematiku, občas se mu stává, že používá sporná a příliš deklaratorní vyjádření (mám na mysli například tvrzení, že hnutí Mau Mau vzniklo v roce 1946, přitom jeho vznik je dodnes nejasný).

Co se týče finálního hodnocení, myslím si, že Jan Křiklán napsal kvalitní bakalářskou práci, která splňuje nároky kladené na tento typ kvalifikační práce na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Z toho důvodu ji doporučuji k obhajobě a navrhuji ji ohodnotit klasifikačním stupněm **velmi dobře**.

V Praze 1. 9. 2017

PhDr. Jaromír Soukup, Ph.D.

Ústav světových dějin FF UK